

« zurück blättern vor »

SZPONGA subst. f., ab 1573; auch *spąga*, *sponga*, *szpąga*. **1** ‘Querstück, das Bretter zusammenhält’ – ‘poprzeczne połączenie desek’: 1573 Ust.cen., Sw *S[[zpąga]]*, *listwa, którą umocowywane są deski (np. u drzwi)*. o 1776 Dudz. (nieposp.) 61, MAY *Szpąga – czym deski u drzwi z sobą spaiąią stolarze*. o 1841 Łab., Sw *Szpona zwora, S[[szponga]] poprzecznicza drewniana, spajająca dwie belki, łącząca ramy drewniane w budowlach, w kołowrocie konnym i t.p.* o [LBel.] (†1902) 1950–1953 Dygas.Publ. 259, DOR *Wrótnia zrobiona jest z desek połączonych na wewnętrznej stronie szponami*. – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2** ‘Querbalken, die den Boden und die Wände eines Schiffs verbinden’ – ‘ukośne belki łączące podłogę i ściany statku’: CN, TR, L, SWIL, SW (fl.). **3** pl. ‘kurze spanische Männerhosen als Teil eines Theaterkostüms’ – ‘krótkie hiszpańskie spodnie męskie będące częścią kostiumu teatralnego’: [hapax] 1938 Ukn.Strachy 308, DOR *Miał na sobie tylko czarne szpongi, ściągnięte w pasie i koto ud na gumkę*. – Sw (teatr.), DOR (teatr.). ◇ **Var:** *spąga* subst. f. – Sw (gw.), DOR; *sponga* subst. f. – Sw; *szpąga* subst. f., 1573 Ust.cen., Sw o [LBel.] 1776 Dudz 61, MAY – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR; *szponga* subst. f., 1841 Łab., Sw o (†1902) 1950–1953 Dygas.Publ. 259, DOR o [LBel.] 1938 Ukn.Strachy 308, DOR – SWIL, SW, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Spange* subst. f., ‘ein Querriegel, eine Art Klammer, welche zum Zusammenhalten von verschiedenen Teilen dient’, GRI, nur für Inh. 1, 2. ◇ **Der:** *szpązka* subst. f., zuerst geb. Sw. ♦ Der Bedeutungsübergang im Fall von Inhalt 3, falls es sich um die gleiche Herkunft handelt, ist unerklärlich.

« zurück blättern vor »